

ارزیابی ید ادراری و TSH خون

در زنان باردار مراجعه کننده به درمانگاه سرپایی

مرکز آموزشی-درمانی دزیانی گرگان در سال ۱۳۸۲

دکتر سپیده بخشنده نصرت*^۱، دکتر حمیدرضا بذرافشان^۲، محمدرضا ربیعی^۳، دکتر نرجس سادات عقیلی^۴

چکیده

مقدمه و هدف: کمبود ید با طیف وسیعی از اختلالات دوران بارداری از جمله گواتر، سقط، هیپوتیروئیدی همراه است و غربالگری برای هیپوتیروئیدی در سنین باروری قبل یا بلافاصله پس از بارداری می‌بایست انجام شود. با گذشت یک دهه از مصرف همگانی نمک یددار در کشور ما، بررسی حاضر به منظور ارزیابی ید و پایش برنامه کشوری با تعیین میزان ید ادرار در زنان باردار و ارزیابی میزان TSH خون انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از آذر تا اسفند ماه ۱۳۸۲ روی ۹۷ زن باردار سالم مراجعه کننده به مرکز آموزشی-درمانی دزیانی گرگان انجام شده است. از هر زن باردار ۲ سی‌سی ادرار به منظور تعیین ید ادرار و ۲ سی‌سی خون برای تعیین TSH سرم گرفته شد. ید ادرار به روش هضم اسید و TSH سرم به روش الیزا (ELISA) اندازه گیری شد.

یافته‌ها: از میان ۹۷ زن باردار مورد مطالعه ۸۶ نفر (۸۹ درصد) دارای ید ادراری طبیعی و ۱۱ نفر (۱۱ درصد) مبتلا به کمبود ید بودند که ۹ نفر (۸۲ درصد) از آنها مبتلا به کمبود ید خفیف و ۲ نفر (۱۸ درصد) با ید ادراری ۲-۵ µg/dl مبتلا به کمبود متوسط ید بودند. هیچ‌یک از زنان باردار ید ادرار کمتر از ۲ µg/dl نداشتند و مبتلا به کمبود ید شدید نبودند. در این مطالعه ۹۰ نفر (۹۲/۸ درصد) در محدوده TSH طبیعی ۰/۳-۴ µiu/dl و ۷ نفر (۷/۲ درصد) در محدوده بیش از آن قرار داشتند. هیچ‌یک از افراد TSH کمتر از ۰/۳ µiu/dl نداشتند. بین سطح ید ادراری با سن، وزن، قد، تعداد دفعات بارداری، درجه گواتر، درآمد ماهانه خانواده و سن حاملگی ارتباط معنی‌داری یافت نشد. میانگین ید ادرار در این مطالعه ۲۵/۸ µg/dl برآورد گردید.

نتیجه‌گیری: براساس مقدار ید ادرار، گرگان منطقه عاری از کمبود ید می‌باشد و میانگین آن بسیار بالاست. بنابراین ارزیابی میزان مصرف ید برای جلوگیری از مصرف زیاد آن در منطقه ضروری به نظر می‌رسد. از طرفی به دلیل عوارض کمبود ید و مشاهده مواردی از آن به خصوص در تریمستر اول در این مطالعه، بهتر است زنان سنین باروری قبل از بارداری یا بلافاصله پس از بارداری شدن از نظر میزان ید ادرار مورد بررسی قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: ید ادرار، TSH، زنان باردار، گرگان

*۱- متخصص زنان و زایمان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی گرگان

نشانی: گرگان، مرکز آموزشی-درمانی دزیانی گرگان، تلفن: ۰۱۷۱-۲۲۲۴۱۵۹، پست الکترونیک: sepideh_bn63@yahoo.com

۲- فوق تخصص غدد درون‌ریز و متابولیسم و استادیار دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۴- پزشک عمومی

۳- کارشناس ارشد آمار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان